

Utjecaj pandemije COVID-19 na mentoriranje studenata sestrinstva i odgojiteljskog studija

---

Špoljarić, Martina

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:554201>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-28**

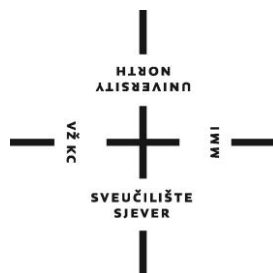

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN**

DIPLOMSKI RAD br. 093/SSD/2021

**UTJECAJ PANDEMIJE COVID – 19 NA
MENTORIRANJE STUDENATA SESTRINSTVA I
ODGOJITELJSKOG STUDIJA**

Martina Špoljarić, 1286/336D

Varaždin, kolovoz 2021.

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN
Diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo –
menadžment u sestrinstvu

DIPLOMSKI RAD br. 093/SSD/2021

UTJECAJ PANDEMIJE COVID – 19 NA
MENTORIRANJE STUDENATA SESTRINSTVA I
ODGOJITELJSKOG STUDIJA

Student:
Martina Špoljarić,
mat.br. 1286/ 336/D

Mentor:
doc. dr. sc. Marijana Neuberg

Varaždin, kolovoz 2021.

Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za sestrinstvo		
STUDIJ	diplomski sveučilišni studij Sestrinstvo – menadžment u sestrinstvu		
PRISTUPNIK	Martina Špoljarić	MATIČNI BROJ	1286/336D
DATUM	19.07.2021.	KOLEGIJ	Mentoriranje u sestrinstvu
NASLOV RADA	Utjecaj pandemije COVID - 19 na mentoriranje studenata sestrinstva i odgojiteljskog studija		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Influence of pandemic COVID - 19 on mentorship of student of nursing and educational study		
MENTOR	dr. sc. Marijana Neuberg	ZVANJE	docent
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. doc.dr.sc. Adrijana Višnjić - Jevtić, predsjednik 2. doc. dr. sc. Marijana Neuberg, mentor 3. doc.dr.sc. Goran Lapad, član 4. doc.dr.sc. Rosana Ribić, zamjenski član 5.		

Zadatak diplomskog rada

BROJ 093/SSD/2021

OPIS

Mentorstvo se definira kao odnos mentora i mentoriranog za vrijeme njegova profesionalnog usavršavanja. Mentor je osoba koja svojim savjetima i kvalitetnim vodstvom učinkovito vodi studenta ka postizanju njegova cilja. Tijekom mentoriranja mentor treba prenesti svoja stečena znanja i sposobnosti studentu tijekom njegova profesionalnog usavršavanja. U diplomskom radu "Utjecaj pandemije COVID - 19 na mentoriranje studenata sestrinstva i odgojiteljskog studija objasniti će se pojmovi "mentorstvo" i "mentor". Nadalje, pojasniti će se mentorski odnosi, poučavanje studenta za vrijeme COVID - 19, razlike u mentoriranju, vrijednosti mentorstva te budućnost mentorstva.

Cilj ovog rada je istražiti utjecaj COVIDA - 19 na mentoriranje studenata. Provest će se istraživanje putem anketnog upitnika. Upitnik se sastoji od dva dijela. U prvom dijelu upitnika će se ispitati sociodemografski čimbenici. Dok drugi dio sadrži 35 tvrdnji koje se odnose na to kako studenti doživljavaju ponašanje mentora na vježbama. U istraživanju će sudjelovali studenti sestrinstva i odgojiteljskog studija.

ZADATAK URUČEN

27.07.2021.

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Predgovor

Draga mentorice doc.dr.sc. Marijana Neuberg od srca Vam se zahvaljujem na strpljenju, svim savjetima, velikoj podršci i vodstvu tijekom studiranja i prilikom izrade diplomskog rada. Hvala Vam na svim zanimljivim i inspirativnim predavanjima. Zahvaljujem Vam se i na svim primjerima iz prakse koje ste podijelili sa nama studentima. Pomoću Vaših primjera naučila sam kako bolje delegirati te koliko sam loša u tome bila. Bila mi je izuzetna čast učiti ovih 5 godina od Vas i prisustvovati na Vašim predavanjima. Iako mentorstvo nije lagano vodstvo Vi ste mi svojim primjerom pokazali s koliko „lakoće“ se može voditi studenta tijekom njegovog profesionalnog usavršavanja.

Ne postoji dovoljno riječi da Vam se zahvalim na svemu što ste za mene učinili i kakav ste utjecaj na mene ostavili. Uvijek ću Vas se s radošću sjećati i s ponosom govoriti da ste bili moja mentorica.

Od srca Veliko Hvala!

Zahvaljujem se sumentorici doc.dr.sc. Adrijani Višnjić – Jevtić na pomoći pri istraživanju.

Hvala dragim mentorima i profesorima Sveučilišta Sjever na prenesenom znanju.

.

Veliko hvala mojim roditeljima Mariji i Miroslavu te braći Valentinu i Mariu na bezuvjetnoj ljubavi, podršci i razumijevanju tijekom svih pet godina studiranja. Hvala Vam što me pratite na svakom mom koraku i što ste moja snaga!

Sažetak

UVOD I CILJ: Mentorstvo se definira kao kompleksni proces između mentora i mentoriranog za vrijeme studentovog profesionalnog usavršavanja. Važnu ulogu u poučavanju studenta na vježbovnoj nastavi ima mentor. Mentor je osoba koja svojim savjetima i kvalitetnim vodstvom učinkovito vodi studenta ka postizanju njegova cilju. Cilj ovoga rada bio je ispitati percepciju studenata sestinstva i studenata odgojiteljskih studija na Sveučilištu Sjever o mentorskoj podršci za vrijeme studija te njihovo zadovoljstvo mentorskom podrškom za vrijeme pandemije COVID-19 bolesti.

METODE RADA: Provedeno je istraživanje nestandardiziranim anketnim upitnikom na društvenim mrežama putem Google obrasca, u razdoblju od 25. 05. 2021. do 29. 06. 2021. U istraživanju je sudjelovalo 245 studenata sestinstva i odgojiteljskog studija. Od toga je bilo 163 studenata sestinstva i 82 studenata odgojiteljskog studija. U prvom dijelu upitnika su ispitane sociodemografske karakteristike sudionika, kao i pitanje o razlici u vježbovnoj nastavi (kliničke/metodičke vježbe, praksa) tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije. U drugom dijelu upitnika ispitane su četiri vrste mentorske podrške (psihološka i emocionalna potpora, podrška profesionalnom razvoju, podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina i profesionalni model) prema upitniku autorice G. Crisp iz 2009 - College Student Mentoring Scale (CSMS), u trećem dijelu upitnika bio je dodatnih 11 čestica koje su ispitivale mentoriranje u uvjetima pandemije COVID-19 bolesti. Prikupljeni podaci analizirani su u SPSS 23 statističkom programu te su u empirijskom dijelu rada prikazani deskriptivni podaci za uzorak, deskriptivni podaci korišteni skalama i subskalama (aritmetičke sredine sa standardnim devijacijama, raspon rezultata te Cronbach alpha koeficijent unutarnje pouzdanosti skale). Postavljene hipoteze su testirane t-testovima za nezavisne uzorke.

REZULTATI: Prema rezultatima istraživanja dobivena je statistički značajna razlika u percepciji studenata za sve oblike mentorske podrške osim za subskalnu podrška profesionalom razvoju između studenata sestinstva i odgojiteljskih studija. Studenti sestinstva i odgojiteljskih studija jednako procjenjuju podršku profesionalnom razvoju od strane mentora. Međutim, nije dobivena statistički značajna razlika u percepciji studenata za sve oblike mentorske podrške između redovitih studenata i izvanrednih studenata. Redoviti i izvanredni studenti jednako procjenjuju psihološku i emocionalnu podršku mentora te podršku profesionalnom razvoju. Dakle, redoviti studenti bolje procjenjuju podršku mentora u stjecanju profesionalnih znanja i

vještina, bolji profesionalni model kod mentora te da su imali veću podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 od izvanrednih studenata.

ZAKLJUČAK: Mentorova uloga na vježbovnoj nastavi je značajna jer je mentor osoba koja vodi studenta na njegovu putu profesionalnog usavršavanja. Štoviše, mentor vježbovne nastave tijekom poučavanja studenta ima zadaću dati studentu sva znanja koja su potrebna za njegov razvoj u struci.

Ključne riječi: mentor, student, COVID - 19

Summary

INTRODUCTION AND GOAL: Mentroship is defined as the complex process between a mentor and a mentee during a student's professional development. Mentor has really improtant part in practice class teaching. Mentor is a person who with his council and quality leadership is guiding student to reaching his goal. The goal of this work was to investigate student perception and students educational studies on Universitiy North about mentor support during study and their approval of mentor support during Covid 19 pandemic.

WORK METHODS: Reasarch was made about nonstandard polls on social media by Google, in duration from 25.05.2021. to 29.06.2021. In that investigation there were 245 students of sisterhood and educational studies. From that 163 students of sisterhood and 82 students of educational studies. In the first part of the question mark students were asked about social demographic characteristics of those involved, as the question about difference in practice class (clinic/methodic of practice) durign pandemic of Covid 19 in relation with practice class before pandemic. In second part of the question mark there were four tipes of mentor support (psihological and emotional support, professional development support, gathering professional knowlege and skills and professional model) acording to quoestion mark of G.Crisp from 2009 – College Student Mentoring Scale (CSMS), third part of the question mark was aditional 11 particles which questioned mentoriship during pandemic Covid 19. Gathered dana was analysed in SPSS 23 statistic program, and in empiric work part there are shown discriptive information for cause, descriptive dana use din scales and subscales (arithmic parts with standard deviations, wide of results and Cronbach alpha coeficient of inner scale reilability). Hipotesis were tested with t-tests for independent causes.

RESULTS: Acording to reasarch dana there was given statistic signifificant difference in perception of students for all forms of mentor support except subscale support of professional development between students of sisterhood and educational studies. Students of sisterhood and educational studies are equally evaluating support of professional development from mentor. But, it was not given statisticly signifificant difference in student perpepcion for all forms of mentor support between regular and irregular students. Regular and irregular students were

equally seeing psychological and emotional support of mentor and professional development support. So, regular students were better in evaluating mentor support in gathering professional knowledge and skills, better professional model in mentor and were better supported from mentor during COVID – 19 pandemic than irregular students.

CONCLUSION: Mentors part in educational class is significant because mentor is a person who guides students on his paths of professional development. Moreover, the tutor of practice teaching during the teaching of the student has the task to give the student all the knowledge necessary for his development in the profession.

Key words: mentor, student, COVID - 19

Popis korištenih kratica

COVID – 19   Bolest uzrokovana koronavirusom

SUR.   Suradnici

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Mentor i njegove značajke.....	3
3. Povezanost mentorstva i coachinga.....	6
4. Mentorski odnosi	8
5. Vrijednosti mentorstva	9
6. Poučavanje studenta za vrijeme COVID – 19	10
7. Razlike u mentoriranju studenata tijekom pandemije COVID - 19	11
7.1. Mentoriranje studenata studija sestrinstva za vrijeme pandemije COVID – 19.....	11
7.2. Mentoriranje studenata odgojiteljskog studija za vrijeme pandemije COVID - 19	12
8. Budućnost mentorstva	13
9. Empirijski dio rada	14
9.1. Ciljevi rada	14
9.2. Hipoteze rada.....	14
9.3. Metodologija.....	15
9.4. Rezultati istraživanja	17
10. Rasprava	25
11. Zaključak	28
12. Literatura	30
Popis grafikona.....	35
Popis tablica.....	36
Prilog	37

1. Uvod

Mentorstvo se definira kao kompleksan proces između mentora (profesionalca u određenom području) i mentoriranog (studenta) za vrijeme studentovog profesionalnog usavršavanja [1]. Važnu ulogu u procesu poučavanja studenta na vježbovnoj nastavi ima mentor. Mentor je osoba koja vodi studenta na njegovom putu profesionalnog razvoja [2]. Mentori vježbovne nastave imaju značajnu ulogu u poučavanju studenta sestrinstva. Obrazovanje mentora iz područja mentoriranja je još uvijek u manjku stoga je potrebno poticati sveučilišta na uvođenje kolegija „Mentoriranje“ jer će jedino tako mentori biti dovoljno upoznati sa pojmom „mentoriranje“ [3]. Brazilski pedagog Paulo Freire u svojoj knjizi „Pedagogija slobode“ (1996.) istaknuo je jednu rečenicu koju možemo povezati sa mentorom i mentoriranim (studentom), a ona glasi: „Tko poučava taj uči u činu poučavanja (mentor), dok tko uči taj uči u činu učenja (student).“ [4].

Studenti sestrinstva i odgojiteljskog studija se upoznaju sa svojim mentorom tijekom obavljanja vježbovne nastave. Mentori vježbovne nastave, već od prvog kontakta sa studentima trebaju ostaviti dobar dojam kako bi mogli kvalitetno raditi sa studentima. Odgovarajući odnos mentora i studenta postiže se međusobnim povjerenjem. Prilikom dolaska na vježbovnu nastavu mentor treba upoznati studenta sa okolinom, osobljem te mu osigurati sigurnu okolinu za učenje. Mentori u istraživanju autora Eller - a i suradnika (2014) smatraju kako trebaju tijekom vježbovne nastave fokusirati studente na razvoj u struci [5]. Studenti žele da ih mentori vrednuju kao osobe, da ulažu svoje vrijeme u rad s njima, te da su im dostupni tijekom vježbovne nastave [6]. Dok se od mentora očekuje da potiče studente na istraživanje. Mentori trebaju pohvaliti studenta kad je dobro napravio neku intervenciju, ali i dati mu konstruktivnu kritiku kada vide da je student pogriješio. Time mentor pokazuje studentu da treba učiti na vlastitim pogreškama [7].

Mentor treba biti studentima dobar primjer kako se ponašati u različitim situacijama. Za vrijeme pandemije COVID – 19 mentorova podrška studentima je vrlo bitna. Mentor svojim savjetima pomaže studentu da se lakše prilagodi novonastaloj situaciji. Dakle, mentor treba vlastitim primjerom pokazati studentu kako komunicirati s djecom/pacijentima u ovoj neočekivanoj, stresnoj i izazovnoj situaciji kao što je pandemija COVID - 19. Osim toga, mentor treba poticati studente na komunikaciju. Osim razgovora, mentor treba poticati studente na zajednički rad. Time se osim važnosti komunikacije ukazuje studentima na bitnost timskog rada. U stresnim situacijama važno je da studenti vide da imaju podršku mentora.

Mentorirani (student) i mentor tijekom procesa mentoriranja postižu obostrano zadovoljstvo. Student je zadovoljan jer ga je tijekom procesa mentoriranja mentor poštovao kao budućeg kolegu te mu je prenio sva potrebna znanja za njegov daljnji rad, dok je zadovoljstvo mentora veće kad vidi da je on zaslužan za napredovanje studenta u struci. Mentorstvo ima bitan utjecaj na profesionalni razvoj i usmjeravanje te osobni razvoj [8].

U diplomskom radu biti će pojašnjeni pojmovi „mentor“ i „mentorirani“. Nadalje, naglasak će se u radu staviti na povezanost mentorstva i „coachinga“, mentorske odnose te će se istaknuti vrijednosti mentorstva. Osim toga, objasniti će se poučavanje studenta za vrijeme pandemije COVID – 19, pojasniti će se razlike u mentoriranju između studenata sestrinstva i odgojiteljskog studija te će se navesti budućnost mentorstva. U radu će biti prikazani rezultati istraživačkog dijela te sam zaključak ovog rada.

2. Mentor i njegove značajke

Poučavanje studenata predstavlja jedan od većih izazova s kojima se susreću mentori vježbovne nastave. Autor Henry – Noel i suradnici (2019) navode da je mentor uzor koji tijekom mentoriranja vodi studenta ka usvajanju kvalitetnih profesionalnih i osobnih vještina [9]. Vodstvo mentora vježbovne nastave pridonosi studentovom profesionalnom i osobnom usavršavanju. Tijekom procesa poučavanja mentor i mentorirani (student) dobivaju obostrano zadovoljstvo. Svaki mentor posjeduje određene karakteristike koje ga čine kvalitetnim mentorom.

Neke od karakteristika mentora jesu:

- Mentor iskreno pomaže studentu – spreman je uložiti svoje vrijeme u studenta te prenosi svoje znanje istima.
- Mentor otvorenog uma – potiče, sluša i prihvaća studentova razmišljanja.
- Mentor uzor studentu – potiče studenta da bude uspješan u svome radu. Svojim primjerom pokazuje kako se ponašati na vježbovnoj nastavi. Studenti najčešće smatraju mentora uzorom ako je taj mentor cijenjen od svojih kolega.
- Mentor potiče stalan rast i razvoj – cijelo vrijeme mentor ulaže u svoje obrazovanje i uči tijekom svog rada sa studentima.
- Samopouzdana mentor – mentor koji se zna odgovarajuće ponašati u svim okolnostima. Takav mentor se ne dokazuje studentima, već pomaže studentu da istakne najbolje od sebe.
- Mentor postavlja pitanja i potiče studenta na razmišljanje – postavljanjem pitanja studenta potiče da počne široko razmišljati. Ističe važnost kliničkog razmišljanja.
- Mentor aktivan slušatelj – takav mentor promatra govor tijela studenta te održava kontakt očima. Pokazuje studentu da ga sluša i cijeni kao budućeg kolegu. Mentor tijekom konverzacije sa studentom koristi razne vrste komunikacija.
- Mentor daje povratnu informaciju – pruža kratku i jasnu povratnu informaciju koju student koristi u daljnjem radu s djecom/ bolesnicima [10].

Uloge mentora u radu sa studentom su raznolike. Neke od uloga, već su objašnjene na početku rada. Mentor usmjerava, sugerira te rado tijekom rada sa studentom podijeli svoje dosadašnje iskustvo. Autor Al – Hamdam i suradnici (2010) navode važnost mentorovih znanja i vještina tijekom poučavanja studenta na vježbovnoj nastavi. Jednako tako, autori su naveli kako je za kvalitetno mentorstvo studentima tijekom njihove vježbovne nastave važno da mentori budu profesionalni [11]. Rylance i suradnici (2017) ističu važnost mentorske podrške za vrijeme

studentova učenja i ostvarivanja budućih ciljeva [12]. Tijekom obavljanja vježbovne nastave bitna zadaća studenata je da razmjenjuju znanja naučena na fakultetu. Jedino tako će uspjeti povezati praksu sa teorijom [13]. Svaki mentor treba osigurati studentu da poboljša sve vještine, profesionalni i osobni razvoj te ga treba poticati na promišljanje. Osim profesionalnog razvoja mentor treba studentu pružiti emocionalnu podršku i dati mu potrebne savjete kako bi bi/o/la što kvalitetnija u svom radu. Jednako tako, zadaća mentora vježbovne nastave je da pouče studente na temelju njihova dugogodišnjeg iskustva i rada u struci [14].

Karakteristike mentora su slijedeće:

- Mentor se odnosi s poštovanjem prema studentu
- Mentor pokazuje sposobnosti kliničkih vještina
- Studenti oponašaju kompetencije koje je mentor prethodno pokazao
- Mentor sluša studenta i razgovara sa njim
- Mentor pošteno i razumno ocjenjuje studente nakon obavljenih vježbi
- Mentor potiče studente da postavljaju pitanja
- Mentor potiče studente na izvođenje i vježbanje zadanih vježbi
- Tijekom vježbovne nastave mentor iskazuje preciznost
- Kada je potrebno mentor reagira brzo i kvalitetno
- Mentor potiče studente da vježbaju određene intervencije te ih nakon toga vrednuje [15].

Setati i Nkosti (2016) ističu važnost 3 bitnih teza za kvalitetno mentorstvo. Dakle, „učinkovito mentorstvo“ potrebno je pružiti studentima sva potrebna saznanja, poticati odgovornost mentora i studenta te dati kvalitetne resurse [16]. Mentor koji ima otvoreni pristup prema studentima tijekom njihova poučavanja postiže „prijateljski“ odnos sa njima. Viverais – Dresler i Kutschke (2001) smatraju kako je bitno prisustvo mentora tijekom studentova obavljanja vježbovne nastave. Jedino tako će se tijekom vježbovne nastave studenti moći obratiti svom mentoru u slučaju pojave nekog problema [17]. Prema istraživanju Elcigli i Sari (2013) studenti smatraju kako bi mentori koji ih uče trebali imati sva potrebna iskustva i znanja da ih kvalitetno pouče. Također, studenti su u tom istraživanju istaknuli kako su kvalitetni mentori oni koji imaju znanja i koji ilustriraju intervencije [18]. Dakle, dobar mentor je onaj koji je tijekom vježbovne nastave sa studentima te onaj koji ih na temelju svojih znanja i vještina zna kvalitetno poučavati. Al Hamdan i suradnici (2014) ističu kako bi se tijekom vježbovne nastave mentor i student trebali uzajamno poštovati [19]. Obostrano zadovoljstvo se dakle postiže uzajamnim poštovanjem mentora i mentoriranog (studenta). Mentor vježbovne nastave sa kvalitetnim

vodstvom učinkovito usmjerava studente na postizanje njihovih ciljeva. Međutim, još uvijek postoje mentori koji nemaju snažno vodstvo. Faktori koji često uzrokuju nervozu mentora vježbovne nastave su sljedeći: povećani opseg posla, manjak opreme i osoblja te neadekvatni odnosi na samom mjestu rada. Thurling i Armstrong (2017) pak smatraju kako bi na vježbovnoj nastavi trebali poučavati studente isključivo profesionalni mentori. Dakle, profesionalni mentori trebaju imati dovoljno znanja i iskustva iz područja poučavanja studenta kako bi studenti bili zadovoljni provedbom vježbovne nastave. Osim obrazovanja mentor mora imati još neke karakteristike kako bi mogao kvalitetno poučiti studenta [20]. Neuberg i suradnici (2018) navode da usavršavanje vještina i kompetencija studenta ovisi o samom mentoru. Smatraju kako je to važan čimbenik za kvalitetan razvoj sestrijske profesije. Dakle, mentor koji posjeduje znanje i vještine u području sestrijske profesije, ali i u odgojno obrazovnom radu smatra se mentorom koji će dobro usmjeravati studente. Potrebno je da mentor ima razvijene komunikacijske vještine kako bi mogao lakše razgovarati sa studentima tijekom vježbovne nastave. Nadalje, mentor treba biti dobar organizator u radu sa studentima, mora biti emocionalno zreli, sposoban riješiti nesuglasice, strpljiv, staložen, mora kritički razmišljati te poticati studenta na istraživanje. Osim toga, bitno je da ima razvijene vrijednosti (moralne i etičke) [21]. Jednako tako, Kalauz (2015) smatra kako mentori koji rade sa studentima moraju imati razvijene sljedeće osobine:

- Povjerljivost
- Otvorenost
- Fleksibilnost
- Pozitivno stajalište
- Kliničko znanje i stručnost [22].

Al Hamdana i suradnici (2014) smatraju kako mentor vježbovne nastave ima snažan utjecaj na studenta za vrijeme njegova učenja [23].

3. Povezanost mentorstva i coachinga

Pojam coaching dolazi od engleske riječi „coach“ te se „coaching“ može definirati kao „trener“ (osoba koja hrabri i poučava neku osobu ili kompletan tim) ili „kočija“ (označava vožnju osobe sa jednog na drugo odredište). Dakle, pojam „coaching“ se definira kao motiviranje i praćenje više osoba ili samo jedne tijekom njenog postizanja cilja. [24]. Dok se pojam „mentorstvo“ može definirati kao međusobni odnos mentoriranog (studenta) i njegovog mentora [25]. Mentorstvo čini nekoliko bitnih elemenata.

Neki od elemenata mentorstva su:

- Mentor treba pomoći studentu da postigne kratkoročne i dugoročne ciljeve
- Mentor treba biti svijetli primjer studentu te ga treba poticati na daljnje učenje
- Mentor i student trebaju ostvariti obostrano zadovoljstvo
- Treba postojati izravna interakcija između mentora i studenta
- Mentor treba pokazati svoje znanje, vještine i iskustvo u radu s studentima [26].

Mentori tijekom poučavanja studenta trebaju koristiti različite stilove mentorstva. U stilove mentorstva se ubrajaju stil suradnje, aktivnog slušanja, stil savjetnika, propisivanja i opušteni stil.

Stilovi mentorstva:

- Mentor u opuštenom stilu mentorstva pomaže da se stvari dobro provedu. Tijekom tog stila mentor ne stavlja pritisak na studenta te ga ne ubrzava u donošenju odluka. U ovom stilu mentor ne iskazuje emocije, već čeka da se događaji dogode prirodno.
- U slučaju studentovih nejasnoća bitnu ulogu ima stil aktivnog slušanja. Mentor u ovom stilu pokazuje razumijevanje i daje vremena mentoriranom. U davanju svog mišljenja mentor je reverzibilan.
- Nadalje, u stil mentoriranja pripada i stil savjetnika. U tom stilu mentor daje savjete s pozicije vanjskog objektivnog promatrača. Osim toga, predlaže moguća rješenja kako bi se problem bolje riješio. Nadalje, mentor često daje savjete i pomoć oko nekog problema mentoriranom.

- U stilu propisivanja mentor preuzima odgovornost kod rješavanja problema mentoriranog. Daje upute za uspješnije rješavanje problema. Mentor traži poboljšanje i napredak.
- Kod stila suradnje naglasak je na tome da mentor i mentorirani teže nekom zajedničkom cilju. Tada mentor uključuje studenta u rješavanje problema. Taj stil je pogodan jer mentor dopušta mentoriranom vrijeme i prostor za vlastito mišljenje. U ovom stilu mentor i mentorirani trebaju biti usredotočeni na suradnju [27].

4. Mentorski odnosi

Mentorski odnosi su osobni i trebaju biti uzajamni. Mrežno mentorstvo se sve više koristi te stoga predstavlja glavni uvjet u modernizaciji virtualnih mentorskih odnosa. Nadalje, mentorski odnosi uvelike ovise o raznim vrijednostima, pa su tako za mentorske odnose bitne društvene i kulturne vrijednosti [28]. Straus i suradnici (2013) navode kako uspješne mentorske odnose karakteriziraju očekivanja koja su realna, objektivno očekivanje, povezanost koja treba biti osobna, vrijednosti koje trebaju biti zajedničke. Takmičenje, neadekvatna komunikacija, različitosti u individualnosti, manjak predanosti te nedostatak iskustva mentora se navode kao čimbenici loših mentorskih odnosa. Može se reći kako je uspješno mentorstvo temelj za uspjeh u karijeri te doprinosi osjećaju zadovoljstva od strane mentora. Dok autor Straus i suradnici (2013) smatraju kako mentorski odnosi bitno utječu na uspjeh mentora u svom poslu te da se treba više vremena posvećivati neuspjelim mentorskim odnosima [29].

Prema klasifikaciji razlikuju se 3 sadržaja mentorskih odnosa, a to su:

- Jedan na jedan (stariji mentor – mlađi mentor, odnosno „Mentor – student“)
- Grupno mentoriranje
- Timsko mentoriranje

Prema dužini trajanja razlikuju se 3 oblika mentorskih odnosa, a to su:

- Kratkoročan mentorski odnos
- Srednjoročan mentorski odnos
- Dugoročan mentorski odnos

Prema okolini gdje se odnos razvija razlikuju se 3 oblika mentorskih odnosa, a to su:

- Mentorski odnos u zajednici
- Mentorski odnos u formalnoj organizaciji ili instituciji
- Virtualna okolina [30].

5. Vrijednosti mentorstva

Svaki mentor vježbovne nastave treba prepoznati svoju vrijednost u radu s studentom. Naime, kako bi se stvorilo kvalitetno mentorstvo potrebno je da se za mentorstvo odvoji dovoljno vremena. Međutim, zbog užurbanog načina života mentorstvo je dosta u padu. Mentori bi trebali posvećivati više vremena studentu tijekom vježbovne nastave kako bi se mentorstvo podignulo. Dakako, ukoliko bi se više vremena posvećivalo mentorstvu sveučilišta i ustanove bi tada uvidjele njegovu vrijednost. Naime, najveći razlog padu mentorstva je upravo nedostatak novaca [31]. Mentorstvo se definira kao obostrana poveznica između mentora i studenta. Studenti se osjećaju na vježbovnoj nastavi sigurno i poštovano ukoliko im mentor pruža podršku i savjete. Tijekom procesa mentoriranja ističu se pet bitnih prednosti mentorstva za sve studente.

Prednosti mentorstva za studente su slijedeće:

- Mentor pomaže studentu riješiti sumnje
- Mentor je vodič kojega student slijedi
- Mentor je podrška studentu tijekom njegova učenja
- Mentor treba biti motivacija studentu te ga treba ohrabrivati na daljnje učenje
- Mentorstvo – humanistički pristup [32].

Mentorstvo u sestrinstvu ima dobrobit za studenta i mentora. Dobrobiti koje mentorirani student sestrinstva ima su:

- Student sestrinstva ima bolje blagostanje, odanost, povjerenje te motiviranost
- Student sestrinstva ima kvalitetnije razvoj vještina i napredovanje u znanju
- Student sestrinstva lakše gradi karijeru i napreduje u njoj
- Student sestrinstva ima mogućnost stjecanja novih vještina i znanja [33].

Dobrobiti mentoriranja za studente odgojiteljskog studija prema istraživanju autora Avive i Eitana (2016) su:

- Student odgojiteljskog studija lakše dobiva znanja i stječe vještine te dobro koristi instrumente potrebne za napredak u karijeri
- Student odgojiteljskog studija očekuje da će mentorski odnos biti produktivan, osjećajan i obećavajući [34].

6. Poučavanje studenta za vrijeme COVID – 19

Iznenadna pojavnost pandemije COVID – 19 utjecala je na poučavanje studenata. Većina studenta je bila uplašena u svezi njihova daljnjeg učenja. Upravo zbog toga su mentori osobe koje studentima trebaju pružiti podršku za vrijeme pandemije. Mnogi mentori smatraju da će biti problematičnije poučavati studenta zbog ubrzanog prijelaza na online nastavu. Jedni smatraju kako studenti neće kvalitetno stjeći vještine koje su im potrebne, dok drugi vjeruju u kvalitetu online nastave koja će prema njihovom razmišljanju imati mnoge prednosti za studente. Pandemija COVID – 19 doprinijela je promjeni izvođenja nastave. Tako su za vrijeme pandemije studenti prešli na online nastavu [35]. Stoga, su mentori trebali promijeniti način poučavanja studenta te pomoću svoje kreativnosti zainteresirati studente za učenje. Barron i suradnici (2021) ističu poteškoće mentora prilikom poučavanja studenata za vrijeme pandemije, pa je tako, njih 83% mentora nije bilo spremno za online nastavu, njih 67% je bilo preplašeno, oko 38% mentora se osjećalo izmoreno, svega 10% mentora osjećao se zadovoljno. Dakle, pandemija COVID – 19 treba potaknuti mentore vježbovne nastave i studente da se prilagode novonastaloj situaciji te da što više vremena posvećuju boljitku mentorskih odnosa [36]. Iako se kontaktna nastava nije mogla odvijati mnogi mentori na Sveučilištu Sjever su svojim studentima diplomskog sveučilišnog studija Sestrinstva – menadžment u sestrinstvu osigurali razna gostujuća predavanja kako ne bi bili zakinuti u nekom dijelu svog učenja. Tijekom pandemije COVID – 19 mnogi mentori su pokazali kreativnost koju studenti do sad nisu otkrili tijekom njihova poučavanja. Dakle, iako je pandemija COVID – 19 bitno utjecala kako na mentore tako i na studente vidljivo je kako su mentori uložili puno truda kako bi što kvalitetnije poučili studente. Kako bi se postiglo obostrano zadovoljstvo studenata i ustanova u kojima obavljaju vježbovnu nastavu potrebno je da mladi studenti tijekom vježbovne nastave steknu sve potrebne vještine od svojih mentora te da im se pruža prilika da sudjeluju u raznim volontiranjima.

7. Razlike u mentoriranju studenata tijekom pandemije COVID - 19

Tijekom pandemije COVID – 19 mentorski odnosi su otežani zbog udaljenosti mentoriranoga (studenta) i njegova mentora. Pandemija COVID - 19 je uvelike utjecala na mentorovo poučavanje studenta na vježbovnoj nastavi. Studenti su se za vrijeme online vježbovne nastave osjećali uplašeno te im je bila potrebna mentorova podrška više nego prije pandemije [37]. Potrebno je da studenti sestrinstva i odgojiteljskog studija steknu vještine koje će im kasnije tijekom njihova rada biti potrebne. U te vještine se ubrajaju dobro upravljanje vremenom, uspješna organizacija, razvitak vještina (kliničkih) te konverzacija [38].

7.1. Mentoriranje studenata studija sestrinstva za vrijeme pandemije COVID – 19

Mentor od samog početka poučavanja treba učiti studenta kako se treba nositi sa stresom i fizičkim opterećenjem u izazovnim situacijama. Pojava pandemije COVID – 19 primjer je kako se studenti sestrinstva moraju znati nositi u takvim stresnim situacijama koje iziskuju ogromno fizičko opterećenje. Prema istraživanju autora Ulenaers i suradnika (2021) u Belgiji studenti su istaknuli nezadovoljstvo zbog nemogućnosti prisustva na bitnim sastancima sa ostalim kolegama tijekom pandemije COVID - 19. Studenti sestrinstva su jednako tako bili nezadovoljni jer nisu dobili sve potrebne informacije o eventualno zaraženom osoblju i pacijentima. S druge strane su ipak neki studenti bili zadovoljni jer su ih mentori nadgledavali tijekom njihova rada te su osjećali kako pripadaju timu kolega na odjelu. Manji broj studenata je opisao da im je vježbovna nastava za vrijeme pandemije COVID – 19 bila zahtjevnija, te su tako opisali vježbovnu nastavu kao prebrzu i kaotičnu. Istraživanje autora Ulenaers i suradnika (2021) u Belgiji ističe kako se je poboljšala konverzacija i zajednički rad u odnosu studenti sestrinstva – kolege na odjelu. Naime, studenti u Belgiji su bili zadovoljni podrškom koje im je pružala ustanova za vrijeme pandemije COVID – 19. Studenti u Belgiji navode da su za vrijeme pandemije COVID - 19 da su se dvoumili da li su odabrali pravu struku [39]. Međutim, postavlja se pitanje da li sada za vrijeme pandemije COVID – 19 treba postojati sumnja u profesiju? Istraživanje provedeno 2021. godine u Španjolskoj navodi kako studenti tijekom pandemije COVID – 19 nisu se dvoumili da li su odabrali pravu struku za razliku od studenata u Belgiji. Studenti u Španjolskoj su istaknuli da im je pandemija COVID – 19 doprinijela usavršavanju kako profesionalnom tako i osobnom [40].

Prema istraživanju Agencije za znanost i visoko obrazovanje (2020) utvrđeno je kako 50% studenata smatra da je online poučavanje „lošije, nego prije izolacije“. Međutim, djelatnici se po tome razlikuju od studenata te su naveli kako smatraju, njih 39% da je online poučavanje u određenim situacijama „bolje, nego prije izolacije“. Kvalitetu provedbe vježbovne nastave više od 50% studenata i djelatnika smatraju kako je lošije, nego prije izolacije. Ta činjenica govori da je pandemija COVID– 19 bolesti izrazito utjecala na uspjeh vježbovne nastave. Komunikacija između mentora i mentoriranog imala je svoju važnost i prije pandemije. Međutim, zbog online poučavanja komunikacija je dobila na važnosti više, nego ikad prije. Koliko je važna i kako utječe na mentora i mentoriranog govori istraživanje Agencije za znanost i visoko obrazovanje (2020). U istraživanju je više od 40% studenata i djelatnika navelo kako je odnos mentora i mentoriranog „lošiji, nego prije izolacije“. To nam govori da se komunikacija mora poboljšati te da mentori trebaju koristiti mrežne platforme kako ne bi izgubili komunikaciju jedan na jedan. Što se tiče motivacije za akademskim obavezama više od 50% studenata je istaknulo kako im je razina motivacije tijekom online poučavanja bila manja [41]. Većinom zbog samog straha od uspješnosti samih mrežnih platformi. Mrežne platforme sve su uspješnije pa se sve manje prigovora na njihov „račun“ može pronaći.

7.2. Mentoriranje studenata odgojiteljskog studija za vrijeme pandemije COVID - 19

Ubrzana pojava pandemije COVID – 19 utjecala je i na mentoriranje studenata odgojiteljskog studija. Autor Kim (2020) navodi kako su se studenti u SAD –u prilagoditi na novi način obavljanja vježbovne nastave za vrijeme pandemije COVID – 19. Studenti su vježbovnu nastavu imali putem mrežnih platformi. Svaki student odgojiteljskog studija je imao svoj online razred i na taj način je komunicirao sa djecom. Time se je studentima pružila prilika da se upoznaju sa različitim instrumentima (slikanje na ploči i razmjenjivanje ekrana) [42]. Istraživanje autora Erdogan – a i suradnika (2021) isto tako navodi kako su se mentori i studenti naviknuli na online nastavu i na korištenje novih mrežnih platformi. Autor Erdogan zajedno sa suradnicima (2021) ističe važnost korištenja e – mentorstva tijekom profesionalnog razvoja mentora i studenta [43].

8. Budućnost mentorstva

Mentorstvo je sve više prepoznato kako u srednjim školama tako i na fakultetima. Mentori vježbovne nastave osiguravaju pomoć studentu u profesionalnom i osobnom razvoju. Nadalje, ističe se da mentori vježbovne nastave bolje razvijaju svoje konverzijske vještine kada rade sa studentima. Često su studenti nezadovoljni na vježbovnoj nastavi zbog toga što mentor tijekom vježbovne nastave nije sa njima. Studenti će biti zadovoljni vježbovnim nastavom ukoliko imaju kvalitetnog mentora koji će im znati posvetiti dovoljno vremena tijekom vježbovne nastave. Jednako tako, potrebno je poticati i organizirati edukacije mentora kako bi se usavršili u ulozi mentora. Mentor treba sa studentima uspostaviti „prijateljski“ odnos u kojemu će obje strane biti zadovoljne. Tako mentori ostvaruju potreban profesionalni i osobni razvoj, usavršavaju konverzijske vještine te vještine kvalitetnog vodstva. Studenti dobivaju znanje i stječu vještine, daljnji razvitak profesionalnih i osobnih vještina, ubrzani razvoj konverzijskih vještina te im se osigurava prisustvo u istraživanju. Ustanovama se pruža prilika da zaposle mlade studente koji će pomoću svojih znanja i stečenih vještina provoditi i poticati kolege na promjene u ustanovama. Mentori u radu sa studentima moraju ostvarivati ciljeve (kratkoročne i dugoročne). Sve ustanove bi trebale poticati mentore na edukacije kako bi bili što stručniji u radu sa studentima. Jednako tako, uloga ustanova, ali i mentora je da tijekom vježbovne nastave osiguraju okolinu koja će biti sigurna i ugodna za studentovo učenje [44]. Sva sveučilišta bi trebala imati kolegij o mentorstvu kako bi studenti dobili potrebne informacije. Dakle, uključivanjem kolegija „Mentoriranje“ u program nastave studentima na diplomskom sveučilišnom studiju Sestrinstvo – menadžment u sestrinstvu na Sveučilištu Sjever se daje šansa da nauče nešto novo o mentorstvu. Tim kolegijem studenti dobivaju znanja o pojmovima „mentor“ i „mentorstvo“. Naime, studenti bi bili sigurni u svoja znanja i vještine da im mentor osigura pogodnosti za stjecanje važnih iskustava [45]. Mentori sigurni u svoja znanja i vještine zalažu se da mentorski odnos bude jedan na jedan. Čime se navodi kako je mentorski odnos jedan na jedan najbitniji mentorski odnos [46].

9. Empirijski dio rada

9.1. Ciljevi rada

Opći cilj istraživanja bio je ispitati percepciju studenata sestrinstva i studenata odgojiteljskih studija na Sveučilištu Sjever o mentorskoj podršci za vrijeme studija te njihovo zadovoljstvo mentorskom podrškom za vrijeme pandemije COVID-19 bolesti.

Specifični ciljevi istraživanja bili su ispitati postoje li statistički značajne razlike u percepciji različitih aspekata mentorske podrške općenito i mentorske podrške za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 ovisno o studiju (sestrinstvo i odgojiteljski studij) te vrsti studija (redoviti ili izvanredan).

9.2. Hipoteze rada

Na temelju specifičnih ciljeva rada postavljene su četiri hipoteze.

H1: Postoji statistički značajna razlika u percepciji različitih aspekata mentorske podrške između studenata sestrinstva i studenata odgojiteljskih studija. Studenti odgojiteljskih studija bolje procjenjuju opću mentorsku podršku od studenata sestrinstva.

H2: Postoji statistički značajna razlika u zadovoljstvu mentorskom podrškom za vrijeme pandemije COVID-19 bolesti između studenata sestrinstva i studenata odgojiteljskih studija. Studenti odgojiteljskih studija imali su veću podršku za vrijeme trajanja pandemije od studenata sestrinstva.

H3: Postoji statistički značajna razlika u percepciji različitih aspekata mentorske podrške između studenata redovitih studija i izvanrednih studenata. Studenti redovitih studija pozitivnije percipiraju aspekte mentorske podrške od studenata izvanrednih studija.

H4: Postoji statistički značajna razlika u zadovoljstvu mentorskom podrškom za vrijeme pandemije COVID-19 bolesti između studenata redovitih studija i izvanrednih studenata. Studenti redovitih studija pozitivnije percipiraju mentorsku podršku za vrijeme pandemije od studenata izvanrednih studija

9.3. Metodologija

9.3.1. Uzorak

Uzorak istraživanja činilo je 245 studenata sestristva i studenata odgojiteljskog studija. Od toga je bilo 163 (66,5%) studenata sestristva i 82 (33,5%) studenta odgojiteljskog studija. U istraživanju su većinom sudjelovale studentice, njih 220 (89,8%), dok je studenata muškog spola bilo samo 25 (10,2%). Prosječna dob ispitanika bila je 25,28 +/- 6,91 godina. Dok se raspon dobi studenta sestristva i odgojiteljskog studija kretao od 19 do 50 godina. Tablica 1. sadrži deskriptivne podatke za uzorak, zasebno za studente sestristva i studente odgojiteljskih studija.

Studij		Studenti sestristva (N=163)	Studenti OS (N=82)
Spol	M	25 (15,3%)	0 (0%)
	Ž	138 (84,7%)	82 (100%)
Godina studija	1. godina preddiplomskog studija	46 (28,2%)	19 (23,2%)
	2. godina preddiplomskog studija	23 (14,1%)	13 (15,9%)
	3. godina preddiplomskog studija	29 (17,8%)	44 (53,7%)
	1. godina diplomskog studija	22 (13,5%)	3 (3,6%)
	1. godina diplomskog studija	43 (26,4%)	3 (3,6%)
Studentski status	Izvanredni	102 (62,6%)	15 (18,3%)
	Redovni	61 (37,4%)	67 (81,7%)
Radni status	Rad u struci i studij	88 (54%)	9 (11%)

	Studij i povremeni studentski poslovi	35 (21,5%)	45 (54,9%)
	Samo studij	40 (24,5%)	28 (34,1%)

Tablica 9.3.1.1. Deskriptivni opis uzorka

[Izvor: autor M.Š.]

9.3.2. Instrument

U istraživanju je korišten anketni upitnik koji se sastojao od 3 dijela. U prvom dijelu je ispitivao sociodemografske karakteristike sudionika istraživanja (spol, dob, smjer i vrstu studija, godinu studija te trenutni radni status) kao i pitanje o razlici u vježbovnoj nastavi (kliničke/metodičke vježbe, praksa) tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije. Drugi dio upitnika sastojao se od upitnika autorice G. Crisp iz 2009 - College Student Mentoring Scale (CSMS) te dodatnih 11 čestica koje su ispitivale mentoriranje u uvjetima pandemije COVID-19 bolesti. CSMS mjeri četiri vrste mentorske podrške (Crisp, 2009):

1. *Psihološku i emocionalnu potporu* (potporu koja uključuje slušanje, moralnu i emocionalnu podršku mentora studentu kao i postavljanje podržavajućeg odnosa mentora i studenta).
2. *Podršku profesionalnom razvoju* (podršku koja uključuje mentorovu procjenu studentskih snaga, slabosti, sposobnosti i uključuje podršku u postavljanju akademskih i karijernih ciljeva te podršku u donošenju odluka).
3. *Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina* (podrška u stjecanju znanja, educiranju, vrednovanju studenta, fokus je na prenošenju akademskog znanja u kontrastu prema mentoriranju koje je usmjereno na životno učenje).
4. *Profesionalni model* (odnosi se na postojanje profesionalnog uzora odnosno modela u životu studenta kao i prilike da student uči od mentorovih djela, postignuća i pogrešaka).

9.3.3. Prikupljanje podataka i analiza

Istraživanje je provedeno u suglasnosti s Etičkim povjerenstvom za provođenje istraživanja Učiteljskog fakulteta, u razdoblju od 25. 05. 2021. do 29. 06. 2021. godine., preko društvenih mreža u grupama studenata sestrinstva i odgojiteljskih studija. Sudjelovanje u istraživanju je bilo anonimno i dobrovoljno te su sudionici mogli u bilo kojem trenutku odustati

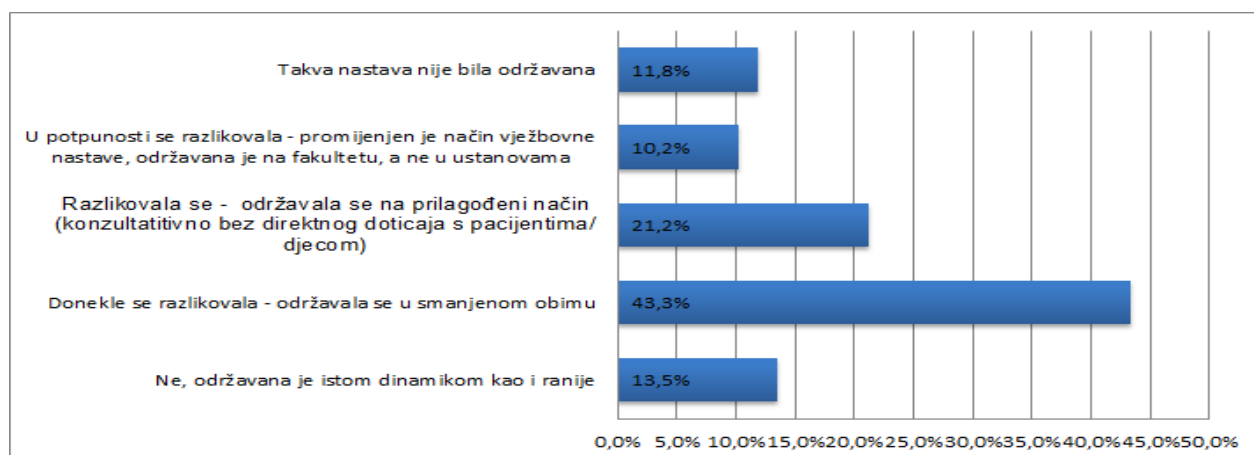
od istraživanja. Prikupljeni podaci analizirani su u SPSS 23 statističkom programu. U radu su prikazani deskriptivni podaci za uzorak, deskriptivni podaci korišteni skalama i subskalama (aritmetičke sredine sa standardnim devijacijama, raspon rezultata te Cronbach alpha koeficijent unutarnje pouzdanosti skale). Hipoteze su testirane t-testovima za nezavisne uzorke.

9.4. Rezultati istraživanja

9.4.1. Vježbovna nastava

Studenti su odgovarali na pitanje o razlici u vježbovnoj nastavi (kliničke/metodičke vježbe, praksa) tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije.

Većina sudionika, njih 106 (43,3%) su odgovorili da se nastava donekle razlikovala, odnosno održavala se u smanjenom obimu. Manji broj sudionika, njih 52 (21,2%) su odgovorili da se razlikovala u odnosu na prije pandemije u smislu da se održavala na prilagođeni način (konzultativno bez direktnog doticaja s pacijentima/djecom), dok je njih 33 (13,5%) sudionika odgovorilo da je vježbovna nastava održavana istom dinamikom kao i ranije. U istraživanju je 29 (11,8%) sudionika odgovorilo da takva nastava nije održavana, dok je najmanji broj sudionika, njih 25 (10,2%) odgovorilo da se u potpunosti razlikovala, odnosno da je promijenjen način vježbovne nastave, da je održavana na fakultetu, a ne u ustanovama u kojima se inače odvija.

Graf 9.4.1.1. Razlika u vježbovnoj nastavi tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije

[Izvor: autor M.Š.]

9.4.2. College Student Mentoring Scale (CSMS), Crisp 2009.

Kao što je, već navedeno College Student Mentoring Scale (CSMS) mjeri četiri vrste mentorske podrške na 25 čestica upitnika na Likertovoj skali od 1 (uopće se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem) gdje veći rezultat na pojedinoj subskali ukazuje na veću percepciju mentorske podrške, odnosno bolji profesionalni model mentora (Crisp, 2009). Četiri vrste mentorske podrške su *Psihološka i emocionalna potpora*, *Podrška profesionalnom razvoju*, *Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina* i *Profesionalni model*. Koeficijenti unutarnje pouzdanosti za subskale su u istraživanjima bile 0,91 za psihološku i emocionalnu potporu, 0,90 za podršku profesionalnom razvoju, 0,88 za podršku stjecanju profesionalnih znanja i vještina te 0,85 za subskalu profesionalnog modela. Visoka i zadovoljavajuća unutarnja pouzdanost subskala dobivena je i u ovom istraživanju. Deskriptivni podaci ($\bar{X}$ - aritmetička sredina, SD - standardna devijacija, min - najmanji dobiveni rezultat, max - najveći dobiveni rezultat, α - Cronbach alpha koeficijent unutarnje pouzdanosti) za pojedine subskale prikazani su u Tablici. 9.4.2.1. Radi lakše usporedbe zbroj svih rezultata unutar subskale podijeljen je s brojem čestica kako bi ukupan raspon na subskali bio jednak rasponu odgovora na Likertovoj skali (1-5).

N=245	$\bar{X}$	SD	min	max	α
<i>Psihološka i emocionalna potpora</i>	3,38	0,99	1	5	0,95
<i>Podrška profesionalnom razvoju</i>	3,47	1,11	1	5	0,96
<i>Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina</i>	3,87	1,03	1	5	0,95
<i>Profesionalni model</i>	3,82	1,04	1	5	0,94

Tablica 9.4.2.1. Deskriptivni prikaz subskala CSMS upitnika, Crisp 2009.

[Izvor: autor M. Š.]

Globalno gledajući za cijeli uzorak najpozitivniju, odnosno najveću podršku studenti doživljavaju u aspektu podrške stjecanju profesionalnih znanja i vještina, a najmanje procjenjuju da dobivaju psihološke i emocionalne podrške od mentora na vježbovnoj nastavi. Da bi se provjerilo jesu li razlike u rezultatima značajna napravljene su t-testovi.

Subskala	t	Df	p
<i>Psihološka i emocionalna potpora * Podrška profesionalnom razvoju</i>	7,30	244	0,00**
<i>Psihološka i emocionalna potpora * Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina</i>	-2,70	244	0,01**
<i>Psihološka i emocionalna potpora * Profesionalni model</i>	-1,17	244	0,24
<i>Podrška profesionalnom razvoju * Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina</i>	-9,95	244	0,00**
<i>Podrška profesionalnom razvoju * Profesionalni model</i>	-7,20	244	0,00**
<i>Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina * Profesionalni model</i>	1,37	244	0,17

Napomena **p<0,01

Tablica 9.4.2.2. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika, Crisp 2009.

[Izvor: autor M. Š.]

Na cijelom uzorku studenata dobivene su statistički značajne razlike u percepciji mentorske podrške između subskala, studenti statistički značajno boljom procjenjuju podršku mentora profesionalnom razvoju, nego što procjenjuju psihološku i emocionalnu potporu, također statistički značajno boljom procjenjuju podršku u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, nego psihološku i emocionalnu podršku. Također, statistički značajno većom procjenjuju podršku stjecanja profesionalnih znanja i vještina, nego podršku profesionalnom razvoju i vještina te doživljaj mentora kao profesionalni model. Zaključuje se da studenti podršku stjecanju profesionalnih znanja i vještina, odnosno podršku u stjecanju znanja,

educiranju, vrednovanju studenta i tamo gdje je fokus na prenošenju akademskog znanja u kontrastu prema mentoriranju koje je usmjereno na životno učenje procjenjuju češćom, nego druge vrste mentorske podrške.

9.4.3. Mentorska podrška za vrijeme pandemije COVID-19

Mentorsku podršku konkretno za vrijeme trajanja pandemije bolesti COVID-19 procjenjivalo je 11 čestica (tvrdnji) na Likertovoj skali do 1 (uopće se ne slažem) do 5 (u potpunosti se slažem). Rekodiranjem jedne čestice dobiveno je da sve čestice imaju isti smjer, odnosno da veći rezultat ukazuje na veće zadovoljstvo odnosno veću mentorsku podršku za vrijeme trajanja pandemije.

Za subskalu je također dobivena visoka i zadovoljavajuća unutarnja pouzdanost od 0,95. Deskriptivni podaci ($\bar{X}$ - aritmetička sredina, SD - standardna devijacija, min - najmanji dobiveni rezultat, max - najveći dobiveni rezultat, α - Cronbach alpha koeficijent unutarnje pouzdanosti) za subskalu prikazani su u Tablici. 9.4.3.1. Ponovno je radi lakše usporedbe sa subskalama CSMS-a zbroj svih rezultata unutar subskale podijeljen je s brojem čestica kako bi ukupan raspon na subskali bio jednak rasponu odgovora na Likertovoj skali (1-5).

N=245	$\bar{X}$	SD	min	max	α
<i>Podrška mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19</i>	3,65	0,98	1	5	0,95

Tablica 9.4.3.1. Deskriptivni prikaz subskale Podrška mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19

[Izvor: autor M. Š.]

Kako bi se usporedile razlike na cijelom uzorku procjene aspekata mentorske podrške prema Crisp (2009.) te procjene studenata o podršci mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 napravljeni su t-testovi.

Subskale	t	df	p
<i>Psihološka i emocionalna potpora * Podrška mentora za vrijeme pandemije</i>	3,26	244	0,00**
<i>Podrška profesionalnom razvoju * Podrška mentora za vrijeme pandemije</i>	-3,56	244	0,00**
<i>Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina * Podrška mentora za vrijeme pandemije</i>	5,84	244	0,00**
<i>Profesionalni model * Podrška mentora za vrijeme pandemije</i>	4,87	244	0,00**

Napomena **p<0,01

Tablica 9.4.3.2. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika i percepcije podrške mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19

[Izvor: autor M. Š.]

Na cijelom uzorku studenata dobivene su statistički značajne razlike u percepciji četiri aspekta mentorske podrške i percepcije mentorske podrške za vrijeme trajanja pandemije COVID-19. Studenti percipiraju psihološku i emocionalnu podršku od mentora boljom, nego ukupnu podršku koju su dobili od mentora za vrijeme trajanja pandemije. Također, boljom procjenjuju i podršku stjecanju profesionalnih znanja i vještina kao i profesionalni model mentora naspram podrške koju su dobili za vrijeme pandemije. Međutim, mentorska podrška za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 je bolje ocijenjena, nego što je ocijenjena podrška mentora profesionalnom razvoju studenta (mentorova procjenu studentskih snaga, slabosti, sposobnosti te podrška mentora u postavljanju akademskih i karijernih ciljeva kao i podrška u donošenju odluka). Moguće je da je do takvog rezultata došlo zbog manjeg obujma, odnosno razlike u izvođenju vježbovne nastave od strane mentora te nemogućnosti mentora da u potpunosti upozna i usmjeri studenta za vrijeme trajanja pandemije.

9.4.4. Razlike u percepciji mentorske podrške ovisno o studiju (sestrinstvo i odgojiteljski studij) te vrsti studija (redoviti ili izvanredan)

Postavljene su četiri inicijalne hipoteze na temelju specifičnih ciljeva rada koje žele ispitati postoje li zapravo razlike u percepciji mentorske podrške općenito i mentorske podrške za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 između studenata sestrinstva i odgojiteljskih studija te između redovitih i izvanrednih studenata. Hipoteze su testirane t-testovima.

	Studij	$\bar{X}$	SD	t	df	p
<i>Psihološka i emocionalna potpora</i>	Sestrinstvo	3,63	1,03	-3,38	243	0,00**
	Odgojiteljski studij	4,07	0,84			
<i>Podrška profesionalnom razvoju</i>	Sestrinstvo	3,43	1,13	-0,75	243	0,45
	Odgojiteljski studij	3,55	1,06			
<i>Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina</i>	Sestrinstvo	3,74	1,06	-2,87	243	0,01**
	Odgojiteljski studij	4,13	0,92			
<i>Profesionalni model</i>	Sestrinstvo	3,68	1,09	-2,99	243	0,00**
	Odgojiteljski studij	4,10	0,87			
<i>Mentorska podrška za vrijeme pandemije</i>	Sestrinstvo	3,51	0,99	-3,30	243	0,00**
	Odgojiteljski studij	3,93	0,88			

Napomena **p<0,01

Tablica 9.4.4.1. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika i percepcije podrške mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 između studenata sestrinstva i odgojiteljskih studija

[Izvor: autor M. Š.]

Dobivena je statistički značajna razlika u percepciji studenata za sve oblike mentorske podrške osim za subskalu podrška profesionalom razvoju između studenata sestriinstva i odgojiteljskih studija. Studenti sestriinstva i odgojiteljskih studija jednako procjenjuju podršku profesionalnom razvoju od strane mentora. S druge strane studenti odgojiteljskih studija procjenjuju da imaju veću psihološku i emocionalnu podršku mentora, veću podršku u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, bolji profesionalni model kod mentora te da su imali veću podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19. Prva hipoteza je djelomično potvrđena, dok je druga hipoteza potvrđena.

	Vrsta studija	$\bar{X}$	SD	t	df	P
<i>Psihološka i emocionalna potpora</i>	Redoviti	3,87	0,81	1,59	243	0,11
	Izvanredni	3,67	1,15			
<i>Podrška profesionalnom razvoju</i>	Redoviti	3,47	0,99	-0,01	243	0,99
	Izvanredni	3,47	1,23			
<i>Podrška stjecanju profesionalnih znanja i vještina</i>	Redoviti	4,02	0,82	2,38	243	0,02**
	Izvanredni	3,70	1,20			
<i>Profesionalni model</i>	Redoviti	4,03	0,82	3,27	243	0,00**
	Izvanredni	3,60	1,20			
<i>Mentorska podrška za vrijeme pandemije</i>	Redoviti	3,84	0,83	3,23	243	0,00**
	Izvanredni	3,44	1,08			

Napomena **p<0,01; *p<0,05

Tablica 9.4.4.2. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika i percepcije podrške mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 između redovitih studenata i izvanrednih studenata

[Izvor: autor M. Š.]

Nije dobivena statistički značajna razlika u percepciji studenata za sve oblike mentorske podrške između redovitih studenata i izvanrednih studenata. Redoviti studenti i izvanredni studenti jednakom procjenjuju psihološku i emocionalnu podršku mentora te podršku profesionalnom razvoju. Redoviti studenti bolje procjenjuju podršku mentora u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, bolji profesionalni model kod mentora te da su imali veću podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 od izvanrednih studenata. Treća hipoteza je također djelomično potvrđena, dok je četvrta hipoteza potvrđena.

10. Rasprava

Provedena studija imala je za cilj ispitati percepciju studenata sestriinstva i studenata odgojiteljskih studija na Sveučilištu Sjever o mentorskoj podršci za vrijeme studija te njihovo zadovoljstvo mentorskom podrškom za vrijeme pandemije COVID-19 bolesti. Ova studija je bila fokusirana na studente studija sestriinstva i odgojiteljskog studija, a uzorak je činilo 245 studenata.

Pandemija COVID – 19 izrazito je utjecala na studente i mentore vježbovne nastave. Naime, mentori su za vrijeme pandemije COVID - 19 trebali prilagoditi vježbovnu nastavu studentima sukladno nastaloj situaciji. Tako je jedno od postavljenih pitanja u upitniku bilo ispitati razliku u vježbovnoj nastavi (kliničke/metodičke vježbe, praksa) tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije. Pregledom rezultata istraživanja vidljivo je kako je najveći broj sudionika, njih 43,3% odgovorilo kako se vježbovna nastava za vrijeme pandemije COVID – 19 održavala u smanjenom obimu. Ovi rezultati bili su za očekivati s obzirom da se vježbovna nastava za vrijeme pandemije COVID – 19 nije mogla održavati uživo. Dakle, studenti sestriinstva i odgojiteljskog studija svoju su vježbovnu nastavu obavljali putem mrežnih platformi.

Studija je imala i specifične ciljeve. Dakle, specifični ciljevi ove studije bili su ispitati postoje li statistički značajne razlike u percepciji različitih aspekata mentorske podrške općenito i mentorske podrške za vrijeme pandemije bolesti COVID-19 ovisno o studiju (sestriinstvo i odgojiteljski studij) te vrsti studija (redoviti ili izvanredan).

Sukladno rezultatima istraživanja vidljivo je da studenti sestriinstva i odgojiteljskog studija jednako procjenjuju podršku profesionalnom razvoju od strane mentora. U istraživanju autori Abdlhamid i suradnici (2021) navode da mentori stimuliraju i ohrabruju studente da nastave ispunjavati svoje buduće ciljeve [47]. Štoviše, mentori tijekom poučavanja trebaju pružiti studentu podršku (emocionalnu i psihološku) [48]. Nadalje, mentori trebaju stimulirati profesionalni i obrazovni razvoj, biti spremni ulagati svoje vrijeme u studenta i pružati mu pogodnosti za napredak u struci [5]. Dakle, mentorski odnos sa studentom i vježbovna nastava bitno utječu na napredovanje studenta u struci [49]. Zbog toga je bitno da mentor na vježbovnoj nastavi uspostavi kvalitetan odnos sa studentom jer će jedino tako uspjeti stimulirati studenta na daljnje edukacije. Ukoliko mentor i student ne uspostave odgovarajući odnos i konverzaciju student neće dobiti sve informacije potrebne za njegov daljnji rad u struci.

Mentorova uloga tijekom pandemije COVID – 19 je bila da pruži studentu emocionalnu podršku kako bi se studentova uplašenost smanjila [50]. U nekim studijama autori (Koht i sur., Mohamed i sur., Minkos i sur.) navode važnost pružanja emocionalne podrške mentoriranom za vrijeme vježbovne nastave [51,52,53]. Prema statističkoj obradi rezultata studenti odgojiteljskog studija su naveli kako imaju veću psihološku i emocionalnu podršku mentora. Dakle, prema rezultata je vidljivo da su studenti odgojiteljskog studija imali bolju podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije od studenata sestrinstva, s čime je druga hipoteza potvrđena. Osim emocionalne podrške, autor Koht i suradnici (2021) smatraju kako za vrijeme pandemije COVID – 19 treba osnaživati studente kako bi što jednostavnije podnijeli trenutnu situaciju [51]. Autor Mohamed zajedno sa suradnicima (2016) ističe da mentori samo sveobuhvatnim pristupom pružaju svojim budućim kolegama (studentima) emocionalnu podršku [52]. Važnost pružanja podrške studentima za vrijeme pandemije COVID – 19 prepoznata je i u studiji autora Mikons – a (2020) [53]. Dakle, pregledom studija autora (Koht i sur., Mohamed i sur., Mikons i sur.) vidljivo je kako autori ističu važnost pružanja emocionalne podrške studentima prije i za vrijeme pandemije COVID – 19.

Redoviti i izvanredni studenti su prema rezultatima istraživanja jednako procijenili psihološku i emocionalnu podršku mentora te podršku profesionalnom razvoju. Međutim, u studiji autora Peltz i Raymond –a (2016) ističe se kako su se redoviti studenti manje sastajali sa mentorom od izvanrednih studenata te da su studentice imale manju psihološku i emocionalnu podršku od muških studenata [54]. Dakle, ova studija je ukazala da i spol utječe na studentovo dobivanje psihološke i emocionalne podrške od strane mentora. Također, ova studija navodi različitost u studentskom statusu prije i za vrijeme pandemije COVID – 19, odnosno ističe se kako je pandemija COVID – 19 bitno utjecala na to kako će redoviti i izvanredni studenti procijeniti psihološku i emocionalnu podršku mentora. Ovi rezultati su bili za očekivat zbog toga što redoviti studenti ne rade, pa tako imaju više vremena za stvaranje odgovarajućeg odnosa i komunikacije sa mentorom vježbovne nastave.

Pandemija COVID – 19 bitno je utjecala i na studente u Španjolskoj. Naime, prema istraživanju autora Delgada i suradnika (2021) studenti sestrinstva su za vrijeme obavljanja vježbovne nastave tijekom pandemije COVID – 19 se profesionalno i osobno usavršili [55]. Prema rezultatima istraživanja redoviti studenti su bolje procijenili podršku mentora u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, bolji profesionalni model kod mentora te da su imali veću podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID – 19 od izvanrednih studenata. Dakle, prema ovim rezultatima vidljivo je kako je studentski status tijekom pandemije COVID – 19

utjecao na studentovo procjenjivanje mentorove podrške. Čini se kako su redoviti studenti sukladno rezultatima istraživanja ipak bolje „prošli“ u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, nego izvanredni studenti, a razlog tomu je najvjerojatnije bio taj što su izvanredni studenti bili preopterećeni na poslu zbog iznenadne pojave pandemije COVID – 19.

Mentori vježbovne nastave imaju bitnu ulogu u studentovu profesionalnom usavršavanju. Tijekom poučavanja mentori trebaju prenijeti studentima svoje dugogodišnje znanje te bi studenti trebali steći vještine kako bi se što bolje profesionalno usavršili. Cilj ove studije bio je utvrditi zadovoljstvo studenata mentorskom podrškom. Naime, bez odgovarajuće mentorske podrške studenti ne bi stekli vještine i usavršili svoja znanja potrebna za njihov daljnji rad u karijeri. Osim toga, važno je da mentor tijekom vježbovne nastave osigura studentu psihološku i emocionalnu podršku, ali i da mu bude uzor tijekom profesionalnog usavršavanja. Na mnogim sveučilištima mogu se upoznati izvrsni mentori vježbovne nastave. Međutim, tijekom određenog razdoblja svoga obrazovanja mentori se trebaju nastaviti i dalje obrazovati. Mentori koji se s vremenom obrazuju nadopunjuju svoje znanje te nauče nešto novo. Primjerice, mentori bi si mogli međusobno podijeliti neka svoja dosadašnja iskustva. Zadovoljstvo mentora bi bilo veće jer je zainteresirao studenta za daljnje obrazovanje. Studenti bi pak bili zadovoljni jer ih poučava mentor koji dobro koristi svoje dugogodišnje znanje [56].

11. Zaključak

Mentorstvo se definira kao kompleksan proces mentora i studenta za vrijeme njegova profesionalnog usavršavanja. Studenti tijekom procesa mentoriranja očekuju od mentora da im osigura sigurnu okolinu, prenese im sva potrebna znanja za njihov profesionalni rast, potiče ih na razne edukacije i usavršavanja, posvećuje im dovoljno vremena te da su im mentori dostupni tijekom vježbovne nastave. Štoviše, od mentora se tijekom procesa mentoriranja očekuje da koristi stilove mentorstva kao što su stil suradnje, aktivnog slušanja, stil savjetnika, propisivanja te opušteni stil. Studenti i mentori tijekom procesa mentoriranja dobivaju obostrano zadovoljstvo. Međutim, zadovoljstvo mentora i studenta bi bilo veće da se mentori imaju više vremena posvetiti studentu. Time bi mentorstvo dobilo na vrijednosti.

Na temelju provedenog istraživanja, može se zaključiti da studenti sestrinstva i odgojiteljskog studija jednako procjenjuju podršku profesionalnom razvoju od strane mentora. Ovi rezultati istraživanja navode da mentori veliku pažnju posvećuju poticanju studenata na postizanje budućih ciljeva što se može potvrditi provedenim studijama. Mnoga istraživanja iz područja sestrinstva ukazuju na važnost pružanja psihološke i emocionalne podrške studentima od strane mentora. Međutim, prema dobivenim rezultatima istraživanja vidljivo je kako su upravo studenti odgojiteljskog studija procijenili da imaju veću psihološku i emocionalnu podršku mentora. Dobiveni rezultati ukazuju da studenti odgojiteljskog studija imaju veću podršku u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, bolji profesionalni model kod mentora te da su imali veću podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19. Ovi rezultati ističu da su ipak studenti odgojiteljskog studija zadovoljniji mentorovom podrškom za razliku od studenata sestrinstva koji tijekom pandemije COVID – 19 nisu baš zadovoljni mentorovom podrškom. Vidljiva je razlika u percepciji mentorske podrške između redovitih i izvanrednih studenata. Redoviti i izvanredni studenti jednako procjenjuju psihološku i emocionalnu podršku mentora te podršku profesionalnom razvoju. Takvi rezultati istraživanja su bili i za očekivati upravo zbog toga što bi mentori trebali jednako pružiti psihološku i emocionalnu podršku studentima bez obzira na studentski status. Međutim, pandemija COVID – 19 je bitno utjecala na mentore i studente, pa su tako redoviti studenti u istraživanju bolje procijenili podršku mentora u stjecanju profesionalnih znanja i vještina, bolji profesionalni model kod mentora te da su imali veću podršku mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID-19 od izvanrednih studenata.

U skoroj budućnosti trebali bi se nastaviti uvoditi kolegiji o mentoriranju kako bi studenti i mentori bili što educiraniji. Mentorova uloga na vježbovnoj nastavi je značajna jer je mentor

osoba koja vodi studenta na njegovu putu profesionalnog usavršavanja. Štoviše, mentor vježbovne nastave tijekom poučavanja studenta ima zadaću dati studentu sva znanja koja su potrebna za njegov razvoj u struci.

12. Literatura

- [1] D. Abou Aldan: Metodika zdravstvene njege, Medicinska naklada, Zagreb, 2019.
- [2] Mentor: Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje, Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2021.
- [3] S. Pramila – Savukoski, J. Juntunen, AM. Tuomikoski, M. Kaariainen, M. Tomietto, BM. Kaučić, B. Filej, O. Riklikiene, MF. Vizcaya – Moreno, RM. Perez – Canaveras, P. De – Raeve, K. Mikkonen: Mentors ' self – assessment competence in mentoring nursing student sin clinical practice: A systematic review of quantitative studies, br.29, ožujak 2020., str. 5-6
- [4] <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/coronavirus-education-global-covid19-online-digital-learning/> dostupno 6. 05. 2021.
- [5] LS. Eller, EL. Lev, A. Feurer: Key components o fan effective mentoring relationship: a qualitative study, br.5, svibanj 2014., str.815-820
- [6] S. MacLeod: The challenger of providing mentorship in primary care, br.979, svibanj 2007., str.317-319
- [7] <https://www.mindsetkit.org/growth-mindset-mentors/strategy-reframing-challenges-failures-mistakes/importance-reframing-mistakes> dostupno 20. 07. 2021.
- [8] A. Burgess, C. Diggele, C. Mellis: Mentorship in the health professions: a review,br.3,lipanj 2018., str.197-202
- [9] NH. Noel, M. Bishop, CK. Gwede, E. Petkova, E. Szumacher: Mentorship in Medicine and Other Health Professions, br.4, kolovoz 2019., str. 629-637
- [10] <https://lider.media/znanja/8-odlika-dobrog-mentora-60923>, dostupno 4. 05. 2021.
- [11] M. Cindrić, D. Miljković, V. Strugar: Didaktika i kurikulum, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 2010.
- [12] R. Ryance, J. Barrett, P. Sixsmith, D. Ward: Student nurse mentoring: an evaluative study of the mentor's perspective, br.7, travanj 2017., str. 405 - 409
- [13] De Abreu WC, Interpeler SS. Effective mentorship to improve clinical decision making and a positive identity : A comparative study in Turkey and Portugal, International Journal of Information and Education Technology 5, br.1, siječanj 2015., str.42-46
- [14] <https://www.nursingtimes.net/roles/mental-health-nurses/views-of-mental-health-nurses-on-mentoring-24-10-2016/>, dostupno 4. 05. 2021.

- [15] MO. Hababeh, D. Selvamony – Lalithabai: Nurse trainees perception of effective clinical instructor characteristics, br.3, lipanj 2020., str. 285-290
- [16] <https://www.nursingtimes.net/roles/mental-health-nurses/views-of-mental-health-nurses-on-mentoring-24-10-2016/> dostupno 4. 05. 2021.
- [17] G.Viverais – Dresler, M. Kutschke: RN. Students ratings and opinions related to the importance of certain clinical teacher behaviors, br.6, studeni-prosinac 2001., str.274-82
- [18] H. Shahsavari, Z. Parsa – Yekta, ML. Houser, S. Ghyasvandian: Perceived clinical constraints in the nurse student . instructor interactions: a qualitative study, br.6, studeni 2013., str.546-52
- [19] <https://espace.library.uq.edu.au/view/UQ:331841> dostupno 5. 05. 2021.
- [20] IS. Muthati, CH. Thurling, SJ. Armstrong: Through the eyes of the students: Best practices in clinical facilitation, Curatonis, br.1, kolovoz 2017., str.1-8
- [21] Neuberg M, Lukšić M, Canjuga I, Železnik D. Važnost mentorskog rada u obrazovanju prvostupnica sestrištva. U, Železnik D, Železnik i urednici. Prijenos znanj in izkušenj med kliničkim okoljem in znanostjo na področju zdravstvenih in socialnih ved. Slovenj Gradec, Visoka škola za zdravstvene vede Slovenj Gradec, 2018. 122 – 133.
- [22] S. Kalauz: Organizacija i upravljanje u području zdravstvene njege, Medicinska naklada, Zagreb, 2015.
- [23] MZ, Al – Hamdan, WL. Crosson, SA. Economou, MG. Estes - Jr, SM. Estes, SN. Hemmings, ST. Kent, M. Puckett, DA. Quattrochi, DL. Rickman, GM. Wade, LA. McClure: Environmental Public Health Applications Using Remotely Sensed Dana, br.1, siječanj 2014., str.85-98
- [24] <https://www.coachingakademija.com/coaching/> dostupno 7. 05. 2021.
- [25] <https://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/project-result-content/c476d301-0df2-4010-a272-1e6c5c2822ef/Guidelines%20for%20mentors.pdf> dostupno 8. 05. 2021.
- [26] D. Nimmons, S. Giny, J. Rosenthal: Medical student mentoring programs: current insights, br.10, ožujak 2019., str.113-123
- [27] CS. Cho, RA. Ramanan, MD. Feldman: Defining the ideal qualities of mentorship: a qualitative analysis of the characteristics of outstanding mentors, br.5, svibanj 2011., str. 453-8
- [28] Lund – Dahlberg M, Byars – Winston A. The Science of Effective Mentorship in STEMM, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK552775/> dostupno 6.05.2021.

- [29] ES. Straus, MO. Johnson, C. Marquez, MD. Feldman: Characteristics of successful and failed mentoring relationships: a qualitative study across two academic health centers, br.1, svibanj 2013., str.82-9
- [30] L. Buhin – Lončar, A. Jakir, V. Kranželić, T. Luković, V. Novak, M. Petković, D. Vučijević, A. Vulić – Prtorić: Mentorstvo i konzultacije, Sveučilište u Zagrebu, Zagreb, 2020.
- [31] P. Napolitano: The difference between teaching, coaching, and mentoring in people Development, <https://www.linkedin.com/pulse/difference-between-teaching-coaching--people-napolitano> dostupno 8. 05. 2021.
- [32] <https://www.formacionyestudios.com/hr/5-prednosti-mentorstva-za-studente.html> dostupno 8. 05. 2021.
- [33] KK. Planinšić: Osobine dobrog mentora na vježbama – ocjena učenika srednje medicinske škole, Diplomski rad, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osijek, 2019.
- [34] <https://www.weforum.org/agenda/2020/04/coronavirus-education-global-covid19-online-digital-learning/> dostupno 6. 05. 2021.
- [35] D. Aviva, S. Eitan: Teach Me How to Be a Kindergarten Teacher: Expectations of Kindergarten Student Teachers from Their Mentor Kindergarten Teachers, br.7, srpanj 2016., str. 10
- [36] M. Barron, C. Cobo, NA. Munoz, CI. Sanchez: The changing role of teachers and technologies amidst the COVID – 19 pandemic: key findings from a cross – country study. [https://blogs.worldbank.org/education/changing-role-teachers-and-technologies- amidst-covid-19-pandemic-key-findings-cross](https://blogs.worldbank.org/education/changing-role-teachers-and-technologies-amidst-covid-19-pandemic-key-findings-cross) dostupno 6. 05. 2021.
- [37] S. Samina: The Stress of the COVID – 19 Pandemic: Beyond the Date, ožujak 2021.
- [38] J. Guse, I. Heinen, J. Kurre, S. Mohr, C. Bergelt: Perception of the study situation and mental burden during the COVID – 19 pandemic among undergraduate medical students with and without mentoring, br.7, prosinac 2020., str.72
- [39] D. Ulenaers, J. Grosemans, W. Schrooten, J. Bergs: Clinical placement experience of nursing students during the COVID – 19 pandemic: A cross – sectional study, travanj 2021., str.99
- [40] Delgado LM, Goni FB, Arias CA, De Juan MA, Wennberg L, Rodriguez E, Fuster P, Royo CM, Ferreres MLM. Nursing students on the frontline: Impact and personal and professional gains of joining the health care workforce during the

- COVID – 19 pandemic in Spain, br.3, svibanj-lipanj 2021., str.588-597
- [41] Agencija za znanost i visoko obrazovanje. Izazovi u visokom obrazovanju za vrijeme pandemije bolesti COVID – 19 i socijalne izolacije: iskustva i potrebe studenata i djelatnika visokih učilišta. https://www.srednja.hr/app/uploads/2020/10/Rezultati_istra%C5%BEivanja_Izazovi_u_visokom_obrazovanju_za_vrijeme_pandemije_bolesti_COVID19_i_socijalne_izolacije.pdf dostupno 6. 05.2021.
- [42] J. Kim: Learning and Teaching Online During Covid – 19: Experiences of Student Teachers in an Early Childhood Education Practicum, lipanj 2020., str.1-14
- [43] S. Erdogan, G. Haktanir, N. Kuru, N. Parpucu, DK. Tuylu: The effect of the e – mentoring – based education program on professional development of preschool teachers, srpanj 2021., str.1-31
- [44] D. Nimmons, S. Giny, J. Rosenthal: Medical student mentoring programs: current insights, br.10, ožujak 2019., str.113-123
- [45] M. Myall, T. Levett – Jones, J. Lathlean: Mentorship in contemporary practice: the experiences of nursing students and practice mentors, br.14, lipanj 2008., str.1834-4
- [46] A. Manzi, LR. Hirschhorn, K. Sherr, C. Chirwa, C. Baynes, JK. Awoonor – Williams: Mentorship and coaching to support strengthening healthcare systems: lessons learned across the five Population Health Implementation and Training partnership projects in sub – Saharan Africa, br.3, prosinac 2017., str.831
- [47] K. Abdelhamid, H. ElHawary, MD,MSc, A. Gorgy, MD, MSc, N. Alexander, MD: Mentorship Resuscitation During the COVID – 19 Pandemic, br.1, svibanj 2021., str.132-134
- [48] F. Spouse: The effective mentor: a model for student – centred learning, broj.13, ožujak 1996., str.32-5
- [49] LT. Eby, TD. Allen, SC. Evans, T. Ng, D. DuBois: Does Mentoring Matter? A Multidisciplinary Meta – Analysis Comparing Mentored and Non-Mentored Individuals, br.2, travanj 2008., str.254-267
- [50] A. Fitzgerald, S. Konrad: Transition in learning during COVID – 19: Student nurse anxiety stress, and resource support, br.2, travanj 2021., str.298-304
- [51] Z. Koht, AK. Lane: Adjusting Expectations: The Impact of 2020 Campus Closures on Advisors' Approaches to Graduate Student Mentorship, br.1, ožujak 2021.

- [52] A. Mohamed, E. Antoni: The essential role of mentors in medical institutions, br.7, prosinac 2016., str.671-672
- [53] ML. Minkos, NW.Gelbar: Considerations for educators in supporting student learning in the midst of COVID – 19, br.10, studeni 2020.
- [54] CM. Peltz, DM. Raymond: Effects of Associate Degree Nursing Students' Characteristics on Perceptions and Experiences of Mentoring, br.5, svibanj 2016., str.258-65
- [55] L. Martin – Delgado, B. Goni – Fuste, C. Alfonso – Arias, MA. De – Juan, L. Wennberg, E. Rodriguez, P. Fuster, C. Monforte – Royo, MI. Martin – Ferreres: Nursing students on the frontline: Impact and personal and professional gains of joining the health care workforce during the COVID – 19 pandemic in Spain, br.3, svibanj- lipanj 2021., str. 588-597
- [56] J. Aspfors, G. Fransson: Research on mentor education for mentors of newly qualified teachers: A qualitative meta – synthesis, br.48, svibanj 2015., str. 75-86

Popis grafikona

Grafikon 9.4.1.1. Razlika u vježbovnoj nastavi tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije [Izvor: autor M.Š.]

Popis tablica

<i>Tablica 9.3.1.1. Deskriptivni opis uzorka [Izvor: autor M.Š.] .....</i>	<i>16</i>
<i>Tablica 9.4.2.1. Deskriptivni prikaz subskale subskala CSMS upitnika, Crisp 2009. [Izvor: autor M.Š.] .....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 9.4.2.2. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika, Crisp 2009. [Izvor: autor M.Š.].....</i>	<i>19</i>
<i>Tablica 9.4.3.1. Deskriptivni prikaz subskale Podrška mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID - 19 [Izvor: autor M.Š.] .....</i>	<i>20</i>
<i>Tablica 9.4.3.2. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika i percepcije podrške mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID – 19 [Izvor: autor M.Š.].....</i>	<i>21</i>
<i>Tablica 9.4.4.1. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika i percepcije podrške mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID – 19 između studenata sestriinstva i odgojiteljskih studija [Izvor: autor M.Š.].....</i>	<i>23</i>
<i>Tablica 9.4.4.1. Razlika u percepciji aspekata mentorske podrške subskala CSMS upitnika i percepcije podrške mentora za vrijeme trajanja pandemije COVID – 19 između redovitih i izvanrednih studenata [Izvor: autor M.Š.].....</i>	<i>24</i>

Prilog

Utjecaj pandemije COVIDA – 19 na mentoriranje studenata studija sestrinstva i odgojiteljskog studija

Poštovani,

pred Vama je upitnik namijenjen za studente studija Sestrinstva te za studente odgojiteljskog studija. U svrhu izrade diplomskog rada želi se istražiti utjecaj COVIDA – 19 na mentoriranje studenata. Tema diplomskog rada je „Utjecaj pandemije COVIDA – 19 na mentoriranje studenata studija sestrinstva i odgojiteljskog studija“ pod mentorstvom doc. dr. sc. Marijane Neuberg i sumentorice doc. dr. sc. Adrijane Višnjić – Jevtić, na diplomskom sveučilišnom studiju Sestrinstvo – menadžment u sestrinstvu na Sveučilištu Sjever u Varaždinu. U istraživanju će se koristiti upitnik „College Student Mentoring Scale (CSMS)“ autorice Glorie Crisp, prilagođen za istraživanje uvjeta mentoriranja u pandemiji COVID – 19. Dobiveni rezultati istraživanja koristiti će se za pisanje diplomskog rada te za objavu u stručnim i znanstvenim radovima. Vaše sudjelovanje je u potpunosti dobrovoljno i anonimno.

Unaprijed se zahvaljujem na suradnji i odvojenom vremenu!

U slučaju dodatnih pitanja vezanih o istraživanju slobodno me možete kontaktirati na mail: maspoljaric@unin.hr

S poštovanjem,

Martina Špoljarić, bacc. med. techn.

Studentica 2. godine diplomskog studija sestrinstva – menadžment u sestrinstvu, Sveučilište Sjever

1. *Vaša dob*

_____

2. *Spol*

- Muško
- Žensko
- Ne želim odgovoriti

3. *Molim Vas odaberite svoj status:*

- Student sestrinstva
- Student odgojiteljskog studija

4. *Godina studija:*

- 1. godina preddiplomskog stručnog/sveučilišnog studija sestrinstva
- 2. godina preddiplomskog stručnog/sveučilišnog studija sestrinstva
- 3. godina preddiplomskog stručnog/sveučilišnog studija sestrinstva
- 1. godina diplomskog sveučilišnog studija Sestrinstvo – menadžment u sestrinstvu
- 2. godina diplomskog sveučilišnog studija Sestrinstvo – menadžment u sestrinstvu
- 1. godina preddiplomskog sveučilišnog odgojiteljskog studija
- 2. godina preddiplomskog sveučilišnog odgojiteljskog studija
- 3. godina preddiplomskog sveučilišnog odgojiteljskog studija
- 1. godina diplomskog sveučilišnog odgojiteljskog studija
- 2. godina diplomskog sveučilišnog odgojiteljskog studija
- 1. godina diplomskog studija Kliničko sestrinstvo
- 2. godina diplomskog studija Kliničko sestrinstvo
- 1. godina sveučilišnog diplomskog studija sestrinstvo
- 2. godina sveučilišnog diplomskog studija sestrinstvo

5. *Način studiranja*

- Redoviti student
- Izvanredni student

6. *Koji je Vaš trenutni radni status?*

- Zaposlen/a sam u struci i studiram
- Studiram i povremeno radim uz studentski ugovor
- Samo studiram, ne radim

7. *Je li se vježbovna nastava (kliničke/metodičke vježbe, praksa) razlikovala tijekom pandemije COVIDA – 19 u odnosu na vježbovnu nastavu prije pandemije? Pitanje se odnosi na akademsku godinu 2020./2021.*

- Ne, održavana je istom dinamikom kao i ranije
- Donekle se razlikovala – održavala se u smanjenom obimu

- Razlikovala se – održavala se na prilagođen način (konzultativno bez direktnog doticaja s pacijentom/djecom)
- U potpunosti se razlikovala – promijenjen je način vježbovne nastave, održavana je na fakultetu, a ne u ustanovama u kojima se inače odvija
- Takva nastava nije bila održavana

Upitnik procjene mentora studentima u okviru vježbi

(Prilagođeno prema Crisp, 2009)

Poštovani,

molim Vas da procijenite ponašanja mentora koji Vas mentoriraju na vježbama. Stupanj slaganja s navedenim tvrdnjama procijenite zaokruživanjem odgovarajućeg broja, pri čemu je njihovo značenje:

1 – ne slažem se

2 – djelomično se slažem

3 – niti se slažem niti se ne slažem

4 – djelomično se slažem

5 – u potpunosti se slažem

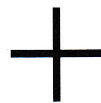
Tijekom vježbi mentor/ica prepoznaje moja profesionalna dostignuća.	1	2	3	4	5
Mogu otvoreno razgovarati s mentor/ic/om me o društvenim pitanjima vezanim za vježbe.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica me ohrabruje da tijekom vježbi tražim savjete.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbi mentor/mentorica mi pruža emocionalnu podršku.	1	2	3	4	5
Mogu otvoreno razgovarati s mentor/ic/om me o osobnim pitanjima vezanim za vježbe.	1	2	3	4	5
Osjećam se pripadnost timu mentora/ice.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica izražava povjerenje u moju sposobnost da postignem profesionalni uspjeh.	1	2	3	4	5

Mentor/mentorica me ohrabruje me da razgovaram o problemima koje imam u svom društvenom životu, a povezane su s mojim profesionalnim životom.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica me ohrabruje da razmotrim mogućnosti obrazovanja koje su izvan mojih trenutnih planova.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica mi pomaže realno sagledati mogućnosti mog profesionalnog razvoja.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica dovodi u pitanje moje pretpostavke vodeći me kroz realnu procjenu mojih vještina.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica mi pomaže mi pažljivo proučim mogućnosti mog profesionalnog razvoja.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica sa mnom raspravlja o implikacijama mojih izbora na moj profesionalni razvoj.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica mi pomaže sagledati žrtve potrebne za osiguravanje profesionalnog razvoja.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbi mentor/mentorica mi pruža stalnu podršku.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbi mentor/mentorica me potiče da radim najbolje što mogu.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbi mentor/mentorica mi pomaže da ostvarim svoje profesionalne težnje.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbi mentor/mentorica mi daje praktične savjete kako bih unaprijedio/la svoja profesionalna znanja i vještine.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica me ohrabruje da se suočim sa profesionalnim dilemama.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica dijeli osobne primjere poteškoća koje je morao/la savladati da bi postigala profesionalni uspjeh.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica služi kao model kako biti uspješan/na u poslu.	1	2	3	4	5
Mentor/mentorica je dobar primjer kako se odnositi prema drugim ljudima.	1	2	3	4	5
U profesionalnom djelovanju želim biti poput	1	2	3	4	5

mentora/mentorice.					
Divim se mentoru/mentorici.	1	2	3	4	5
Za vrijeme pandemije mentorica mi je bila manje dostupna nego prije pandemije.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbovne nastave za vrijeme pandemije imala sam jednaku podršku mentorice kao i prije pandemije.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbovne nastave za vrijeme pandemije mentorica mi je ukazivala na specifičnosti rada u kriznim situacijama.	1	2	3	4	5
Za vrijeme pandemije s mentoricom sam mogla otvoreno razgovarati o dvojabama vezanim uz rad u kriznim situacijama	1	2	3	4	5
Za vrijeme pandemije mentorica mi je pružala emocionalnu podršku.	1	2	3	4	5
Za vrijeme pandemije mentorica me ohrabivala da isprobam nove/prilagođene načine rada.	1	2	3	4	5
Za vrijeme pandemije mentorica je pronašla primjeren način komuniciranja kako bi mi bila podrška.	1	2	3	4	5
Za vrijeme pandemije mentorica je i dalje bila spremna ohrabrivati me u novonastaloj situaciji.	1	2	3	4	5
Tijekom vježbovne nastave za vrijeme pandemije mentorica je svojim ponašanjem bila primjer kako se treba ponašati u odnosu prema drugima.	1	2	3	4	5
Unatoč zahtjevnosti situacije za vrijeme pandemije, mentorica je i dalje bila spremna podržati me u mom učenju.	1	2	3	4	5
Unatoč zahtjevnosti situacije za vrijeme pandemije, mentorica je i dalje pronalazila vrijeme za razgovor sa mnom.	1	2	3	4	5

Izvor: poslano putem e- maila od autorice Glorie Crisp.

Prilagođeno prema Crisp, 2009.

IZJAVA O AUTORSTVU
I
SUGLASNOST ZA JAVNU OBJAVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, MARTINA ŠPOLJARIĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom UTJECAJ PANDEMJE COVID-19 NA NEUTRALIZIRAJUĆE SPOSOBNOSTI SVEUČILIŠTA SIEVER I OGGJELIJSKOG STUDIJA (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Martina Špoljarić
(vlastoručni potpis)

Sukladno Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju završne/diplomske radove sveučilišta su dužna trajno objaviti na javnoj internetskoj bazi sveučilišne knjižnice u sastavu sveučilišta te kopirati u javnu internetsku bazu završnih/diplomskih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Završni radovi istovrsnih umjetničkih studija koji se realiziraju kroz umjetnička ostvarenja objavljuju se na odgovarajući način.

Ja, MARTINA ŠPOLJARIĆ (ime i prezime) neopozivo izjavljujem da sam suglasan/na s javnom objavom završnog/diplomskog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom UTJECAJ PANDEMJE COVID-19 NA NEUTRALIZIRAJUĆE SPOSOBNOSTI SVEUČILIŠTA SIEVER I OGGJELIJSKOG STUDIJA (upisati naslov) čiji sam autor/ica.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Martina Špoljarić
(vlastoručni potpis)